

Els fons documentals de la parròquia de Santa Maria del Pi i els estudis sobre el segle XIX

Núria Téllez Rodero*

Barcelona Quaderns d'Història, 10 (2004)

Quan els investigadors iniciem un treball de recerca sobre qualsevol època (en el cas que ens ocupa, el primer terç el segle XIX) i hem d'enfrontar-nos a l'àmbit dels arxius parroquials, entrem en un món molt heterogeni. Si sabem què hem de buscar i com ho hem de fer, trobarem moltes facilitats, però també en més d'una ocasió haurem de lluitar contra els inconvenients propis d'un arxiu històric eclesialístic.

En alguns casos, sabem què ens cal, on buscar-ho i com trobar-ho: estem davant d'un arxiu classificat, ordenat i inventariat (per exemple, el d'Olesa).¹ En altres casos, sabem què buscar, però, malgrat que no podem trobar-ho, tenim alternatives: arxiu classificat i ordenat, però que té algunes mancances documentals per avatars històrics (per exemple, Sant Just i Pastor).² En altres casos, sabem què buscar, però no és possible aprofitar al màxim tota la informació que hi ha per diversos motius: arxiu classificat i/o ordenat, però amb pocs instruments descriptius que ens orientin cap a allò que ens pot ser útil (per exemple, Santa Maria del Pi).³

Quan els estudiosos anem d'arxiu en arxiu per completar la nostra recerca, també ens hem trobat que no encertem, en certa manera, a continuar la investigació perquè ignorem l'estat real de l'arxiu parroquial en qüestió. Per què passa això?

* Responsable de l'Arxiu Històric Parroquial de Santa Maria del Pi. Aquest treball està dedicat a Mn Josep M. Vidal i Aunòs, rector de Santa Maria del Pi, traspassat el 22 d'abril de 2003.

1. L'Arxiu Històric d'Olesa de Montserrat, malgrat que és un arxiu petit en volum de documentació, està classificat, té un quadre de classificació complet i s'ha fet un inventari per l'actual arxiver, Xavier Rota, que es troba a l'abast del personal investigador.
2. L'Arxiu Històric de Sant Just i Pastor és un dels arxius parroquials més complets que existeixen a la ciutat de Barcelona. Salvat a l'època de la guerra civil i dirigit actualment pel senyor Josep Capdevila, ofereix als investigadors una documentació rica i classificada. L'únic inconvenient és l'horari reduït d'obertura al públic.
3. L'Arxiu Històric de Santa Maria del Pi també és un arxiu parroquial gairebé complet documentalment parlant, malgrat que té algunes llacunes per certs avatars històrics. L'inconvenient més greu amb què l'actual equip arxiver ha hagut que batallar al llarg d'aquesta última dècada és la manca d'instruments descriptius adients per a la comunitat investigadora.

a) Perquè no sabem exactament què és el que s'ha salvat i quin és el seu estat real de consulta. La majoria dels arxius parroquials conservats parcialment són a l'Arxiu Diocesà, com és el cas de l'Arxiu Parroquial de Mediona.⁴ Però n'hi ha d'altres que encara que s'han conservat parcialment, han restat a la parròquia d'origen i el seu accés no sempre és fàcil. És el cas de l'Arxiu Parroquial de la Llacuna.⁵

b) Perquè hi ha una certa desconeixença de quines parròquies conserven documentació de caire històric i quines tenen totalment dipositades a l'Arxiu Diocesà llur documentació històrica. Ens faria falta un mapa de documentació parroquial que completés la relació d'arxius parroquials diocesans inclosos al quadre de classificació de l'Arxiu Diocesà de Barcelona.⁶

c) Perquè en èpoques recents, hi ha arxius parroquials que han estat trasllats del seu lloc d'origen a altres centres documentals. En alguns casos, aquest trasllat ha estat fet correctament; en altres, el trasllat no ha estat fet completament i resta documentació al lloc de procedència sense possibilitat d'accés per part de la comunitat investigadora.⁷

d) Perquè donem per fet que l'arxiu en qüestió ha estat destruït i no es conserva sense indagar realment quins vestigis en queden. A la parròquia de Santa Maria del Pi vam haver de lluitar, amb una bona política de difusió, contra l'opinió que durant cert temps anava circulant que el fons documental havia estat totalment cremat el 1936, quan tots tenim referències de la riquesa que guarda aquest fons.⁸

Davant de tot això, no és estrany que els recursos documentals que ofereixen les parròquies siguin infrautilitzats pels investigadors, ja que:

1. El poc coneixement dels fons és originat per una deficitària política de difusió en molts casos.

2. No es tenen suficients instruments descriptius normalitzats i actualitzats que optimitzin la tasca de recerca. Hi ha una mancança econòmica notable per encentrar l'elaboració dels materials descriptius necessaris i útils a la comunitat investigadora.

4. Hi ha molts arxius que durant els aldarulls de 1936 foren salvats per la Generalitat i dipositats al Palau Episcopal i al monestir de Pedralbes. Després es traspasaren a l'Arxiu Diocesà de Barcelona.

5. L'Arxiu Parroquial de la Llacuna continua dipositat al seu lloc d'origen. No hi ha arxiver assignat i per accedir-hi cal adreçar-se al rector.

6. En innumbrables ocasions a l'Arxiu de Santa Maria del Pi ens trobem que alguns investigadors s'adrecen a nosaltres per saber si un arxiu en concret té documentació al seu lloc d'origen o no.

7. La rectoria de la basílica de Santa Maria del Mar de Barcelona, en època recent, decidí el trasllat a l'Arxiu Diocesà de Barcelona del fons documental antic que havia estat salvat després de la guerra civil. Aquesta mesura es prengué per salvaguardar el fons, perquè el lloc on s'allotjava no reunia les condicions adients. Oficialment, es troba traslladat i a disposició del públic investigador. Però hi ha testimoniatges que apunten que part dels documents resten encara al lloc d'origen i no s'hi pot tenir accés.

8. L'any 1994, la nova arxivera de Santa Maria del Pi, fora del seu lloc de treball, en una conversa amb un investigador, hagué d'escoltar que el seu arxiu restava cremat. En insistir que aquesta informació era errònia, l'investigador preguntà per què n'estava tan segura. La resposta fou evident: «Sóc jo, l'arxivera!».

3. L'estat de conservació i l'accés a la documentació no sempre és òptim. Hi ha criteris molt dispers en matèria de conservació i control d'accés als fons documentals. La penúria econòmica juga aquí un paper important.

L'Arxiu Històric Parroquial de Santa Maria del Pi no s'escapa a totes les incidències que hem enumerat fins ara. Des de fa quasi una dècada estem vetllant per superar tot el que hi ha de negatiu i hem dissenyat i duem a terme programes de difusió documental per posar a l'abast de tothom la documentació que es custodia i fer possible llur estudi. Quines perspectives podem oferir als investigadors del període 1808-1868?

El coneixement del fons de Santa Maria del Pi

A banda de les sèries sacramentals que formen part del fons de l'Arxiu Històric Parroquial de Santa Maria del Pi, detectàrem en el seu moment que els usuaris tenien poc o nul coneixement de les sèries no sacramentals que podrien ser de gran vàlua per a l'estudi de la història social i econòmica de Barcelona.⁹

Si analitzem el quadre de classificació dissenyat l'any 1996 i modificat i ampliat l'any 2002,¹⁰ podem comprovar que l'Arxiu té a l'abast de la comunitat investigadora, a part de la secció de registre parroquial,¹¹ onze seccions més amb un total de 51 sèries.¹² D'aquestes onze, només set disposen de documentació que inclogui el període de 1808-1868: *Comunitat* (1300-2003), *Obra* (1400-1980), *Culte* (1467-1995), *Plat dels Pobres Vergonyants* (1401-2002), *Confraries* (1628-1936), *Documentació notarial* (1180-1879) i *Documentació musical* (segles XVII-XX). No s'ha comptat la secció sisena, *Arxiconfraria de la Sang*, perquè està en fase de revisió.¹³

9. Hi ha treballs desenvolupats, alguns de publicats i altres d'inèdits, força interessants que sí que han tingut en compte els fons de l'arxiu del Pi. Vegeu els treballs de P. LÓPEZ GUALLAR, «La densificació barcelonesa: el territori de la parroquia de Santa Maria del Pi (1693-1859)», a *I Congrés d'història del Pla de Barcelona*, 1982; «Estructura familiar i canvi demogràfic a Barcelona 1516-1857: la gènesi de la societat urbana moderna», a *II Congrés d'història del pla de Barcelona*, 1985; A. LÓPEZ, *L'arquitectura de Santa Maria del Pi*, tesina de llicenciatura, Universitat de Barcelona, 1983; N. GARCÍA i A. MARTÍN, *Técnicas de análisis de materiales arqueológicos*, Universitat de Barcelona, 1995.
10. Vegeu el primer quadre de classificació dissenyat l'any 1996, presentat a la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona el maig de 1996 i publicat a l'*Anuario de la Asociación de Bibliófilos de Barcelona*, 1995-1996, pàg. 83-97. Vegeu també el quadre de classificació revisat i ampliat, actualment en vigor, penjat a internet a l'adreça www.parroquiadelpi.com.
11. La secció tercera del registre parroquial està composta per sis sèries, dues de les quals són completes («Òbits» i «Esborralls d'òbits»), dues amb algunes llacunes poc importants («Expedients matrimonials» i «Llibretes de comunió pasquals») i dues estan molt malmeses, amb salts cronològics molt importants («Baptismes» i «Confirmacions»).
12. Vegeu el quadre de classificació de l'annex.
13. La secció sisena de l'Arxiconfraria de la Sang ha estat retirada de la consulta al públic durant l'any 2003 per poder realitzar el procés de revisió. L'actual cos arxiver de Santa Maria del Pi ha pogut salvar una part del fons antic de l'Arxiconfraria de la Sang que havia estat localitzat a la Casa de la Sang i que fins fa poc romania desaparegut. La part de la documentació de l'Arxiconfraria que sempre havia restat a l'Arxiu formava part d'aquest fons recentment descobert. Per aquest motiu no l'hem comptabilitzat ni l'analitzem en el present treball, ja que estem a l'espera de l'anàlisi i la classificació de tot el conjunt i poder donar-ne una valoració definitiva.

Aquesta documentació és accessible a l'investigador a través de l'inventari topogràfic dissenyat en els anys seixanta per l'arxiver mossèn Miralles.¹⁴ No és que sigui un instrument descriptiu actualitzat, però de moment és el més vàlid que tenim per poder arribar als documents.¹⁵ Quan qualsevol dels investigadors que estudia un tema històric de l'etapa 1808-1868 s'adreci al nostre centre, l'únic que pot fer, ara per ara, és comentar a l'arxiver què està cercant, quina informació ja ha obtingut per altres vies i a on necessita arribar. A partir d'aquestes dades, nosaltres veiem què tenim ubicat a les nostres sales, l'orientem sobre què ha de consultar i li facilitem la documentació adequada.

Habitualment, les seccions que més es consulten en general són les de *Registre parroquial* (sèrie de "Matrimonis", "Òbits", "Baptismes" i "Comunió pasqual"),¹⁶ *Culte* (sèrie de "Beneficis"), *Obra* (sèrie "Llibre Negre, comptes d'obra")¹⁷ i *Confraries*.¹⁸

La secció novena, *Documentació musical*, comença a ésser més consultada en aquests darrers dos anys per la política de difusió encetada pel nostre centre. Malgrat tot, els musicòlegs només s'acosten als manuscrits i deixen de banda les col·leccions impreses.¹⁹

En canvi, hi ha seccions documentals que no es consulten malgrat que són riques documentalment parlant, com és el cas de les seccions de *Documentació notarial* i *Comunitat*. En el cas de la *Documentació notarial*, la sèrie més interessant és la de "Pergamins".²⁰ En el cas de la secció *Comunitat*, la sèrie més profitosa és la de "Plets i processos", que encara resta inèdita per als investigadors.²¹ Abasta de 1400 a 1830 i la majoria fa referència a plets establerts entre la parròquia del Pi, la comunitat parroquial i certs àmbits de la societat catalana.²²

14. Féu servir el que podríem anomenar un criteri de tipus erudit ja emprat en algunes biblioteques al segle XVII com a sistema de classificació. Vegeu *Catàleg de la Bodleian Library a Oxford a 1620*. Cf. N. AMAT I NOGUERA, *La biblioteca: Tratado general sobre su organización, técnicas y utilización*, pàg. 213.
15. Aquest inventari topogràfic consisteix en una descripció sala per sala, armari per armari i prestatge per prestatge on està físicament cada volum. Mossèn Miralles, en certa manera, agrupà els documents segons el seu tarannà i els distribuï en les tres sales que componen l'Arxiu segons el seu criteri personal. Però només això. Aquest instrument només té més aviat un ús intern per saber on es troba cada document i poder lliurar-lo a l'investigador perquè l'estudiï.
16. La sèrie de llibretes de comunió pasqual, inicialment els investigadors no la demanen per desconeixement i perquè no és un tipus de documentació que es trobi en tots els fons parroquials. Hem d'informar de la seva existència i de quin és l'ús que n'ha de fer l'investigador.
17. El "Llibre Negre" només es consulta per a dades molt puntuals que necessiti l'investigador, ja que no és gaire conegut, per bé que té documents dels segles XVI i XVII. D'aquests últims, prefereixen consultar els comptes d'obra.
18. No és una consulta majoritària, ja que aquest tipus de documentació és molt concreta i per a treballs molt determinats.
19. Hi ha còpies impreses que són força interessants per a la investigació, a causa dels pocs exemplars que se n'han conservat als arxius musicals.
20. Actualment estem treballant en la publicació dels registres de tota la sèrie documental.
21. A l'inici de l'any 2004, hem començat el registre de tots els plets amb la col·laboració d'investigadors del nostre centre.
22. Hem detectat que alguns dels plets conservats al nostre fons tenen correspondència amb documentació conservada a l'Arxiu Històric de la Ciutat. És una sèrie totalment inèdita que encara resta per explorar.

La política de difusió

Quan l'any 1996 copsàrem que els usuaris tenien poc o nul coneixement de les sèries no sacramentals, que per nosaltres tenien una gran vàlua per a l'estudi històric, es posà en marxa el motor de la nostra política arxivística.

Primerament, es reclassificaren i condicionaren els materials com a pas previ per dissenyar un quadre de classificació que no teníem. L'objectiu de dissenyar el quadre de classificació era fer-nos amb una eina de treball que fos un mitjà per a la confecció d'instruments descriptius, no només vàlids per al cos arxiver, sinó per a la comunitat investigadora i també per aconseguir eines de difusió del patrimoni documental.

El quadre de classificació fou presentat en una conferència a la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona.²³ Del 1996 al 2001 es treballà en l'anàlisi de les seccions documentals que componien el fons documental, i el 2002 hem presentat un quadre de classificació renovat i ampliat que ha estat difós a través d'internet.²⁴

El següent pas fou determinar sobre quines seccions i sèries, pel seu interès, havíem d'actuar per donar-les a conèixer al públic en general. Creguérem que el més urgent era intervenir sobre la secció notarial i la secció de documentació musical. Ens rodejàrem de col·laboradors especialitzats en la temàtica d'aquestes sèries. A la secció notarial col·laboraren el Dr. Josep Hernando i Delgado, professor titular d'història medieval de la Universitat de Barcelona, i Daniel Rubio i Mànuel, doctor en història per la Universitat de Barcelona.²⁵ A la secció de documentació musical, el senyor Lluís Borau i Barbó, musicòleg i especialista en música coral.

En la secció notarial només ens hem centrat en les dues sèries de pergamins amb documentació de 1180 a 1879. Amb el finançament d'institucions públiques i privades ha estat possible realitzar la digitalització i l'inventari de la sèrie planxada i la sèrie doblegada dels pergamins notariaus.²⁶

En la secció de documentació musical, a partir del primer inventari provisional de la sèrie de manuscrits realitzat per A. Sala l'any 1989, s'ha iniciat l'inventari definitiu i la catalogació del primer miler de manuscrits.²⁷ L'any 2003 s'ha aconseguit un conveni amb la Universitat Autònoma de Barcelona per inventariar el segon miler de manuscrits i una part de la documentació impresa.

23. Conferència realitzada a la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona el maig de 1996 i publicada a *L'Anuario de la Asociación de Bibliófilos de Barcelona (1995-1996)*, Barcelona, 1998. El contingut d'aquesta presentació fou repetida a la Basílica de Santa Maria del Pi amb l'auspici del rector d'aquesta Basílica, mossèn Josep M. Vidal i Aunós (rector 1991-2003).

24. Vegeu l'adreça de la pàgina web a la n. 10. La presentació en conferència ha estat ajornada per la inesperada mort del llavors rector, mossèn Vidal. Amb el nou rector, mossèn Gaietà Casacuberta, ha estat acordat fer la presentació en properes dates.

25. Cal mencionar aquí la tasca realitzada pels dos membres de l'equip arxiver del període 1996-1999 que actualment no es troben en actiu a la institució: Núria Mateo i Navarro i Joan Grimal i Bonany.

26. La Fundació Raimon Noguera subvencionà l'any 1998 el regest dels pergamins de cronologia medieval de la sèrie planxada. La Generalitat de Catalunya, a través del Servei d'Arxius, ha subvencionat completament l'any 2003 una de les fases de digitalització, regest i inventari de les dues sèries de pergamins existents a l'arxiu. Cal agrair, en la finalització d'aquesta fase, la tasca feta per la restauradora de la Universitat de Barcelona, senyora Tana.

27. L'inventari i la catalogació han estat dirigits i realitzats pel senyor Lluís Borau i Barbó, musicòleg.

Els resultats que podem oferir avui a la comunitat investigadora respecte a la secció notarial són:

a) un primer regest i inventari dels pergamins medievals amb índexs antropònims; aquest treball resta encara inèdit a l'espera de poder-se publicar;

b) la digitalització, el regest i l'inventari parcial de les dues sèries de pergamins (1180-1879); en aquesta part hi ha documentació del període 1808-1868.

Els resultats que podem oferir als investigadors respecte a la secció de documentació musical són:

a) l'inventari del primer miler de manuscrits musicals dels segles XVII al XX; la majoria de documentació és del segle XIX (també tenim documentació del període 1808-1868) i el treball resta inèdit;

b) el catàleg provisional del primer miler de manuscrits musicals dels segles XVII al XX; és interessant la documentació que fa referència al segle XIX.

Els materials descriptius

Fins a l'any 1996, com passa a molts dels arxius parroquials, l'Arxiu Històric Parroquial de Santa Maria del Pi no tenia suficients instruments descriptius normalitzats i actualitzats que fes òptima la tasca de recerca dels investigadors. No saltres només teníem el ja citat inventari topogràfic de mossèn Miralles.²⁸

La manca econòmica era llavors molt notable, ja que patíem una absència greu de pressupost per a dur a terme qualsevol iniciativa d'intervenció sobre els fons que custodiàvem. Ha estat d'una ajuda inestimable el suport que la parròquia de Santa Maria del Pi ha dispensat a l'Arxiu Històric. Mitjançant les relacions del rector del Pi i l'accés a les subvencions privades i públiques, poguérem iniciar el disseny i la realització dels primers instruments de descripció, com ho era l'útil i indispensable quadre de classificació que l'any 2002 ha estat revisat i ampliat.

Una vegada aconseguides les primeres ajudes es desenvoluparen els primers instruments d'ús per als investigadors. D'una banda, ens centràrem en la documentació notarial. Es realitzà el regest dels pergamins del fons notarial amb llurs índexs antropònims.²⁹ Posteriorment es realitzà el regest, l'inventari i la digitalització complets del mateix fons. De l'altra, ens posàrem a treballar amb la documentació musical. Ha estat realitzat l'inventari definitiu del primer miler de manuscrits. Restava obert aquest inventari a modificacions que puguin sorgir de la revisió del segon miler de manuscrits.³⁰ També ha estat confegit el catàleg co-

28. Mossèn Miralles féu un inventari topogràfic l'any 1974 segons com tenia organitzat l'Arxiu. Posteriorment, canvià l'ordre físic dels lligalls i elaborà un segon inventari topogràfic l'any 1978. És aquest últim el que ha estat vigent fins ara, malgrat que, quan es jubilà l'any 1992, havia tornat a fer canvis en l'ordre de la documentació i no en deixà constància escrita enlloc.

29. Inicialment, la publicació dels regestos havia de córrer a càrrec de la Fundació Noguera. Un canvi en la política de publicació d'aquesta institució ha fet que fins al dia d'avui hagi restat inèdit aquest treball. La publicació d'aquests regestos ha estat abandonada per l'actual equip arxiver, ja que amb la subvenció atorgada des de la Generalitat per al regest i l'inventari del fons complet de pergamins ja es contempla la publicació dels resultats de la feina feta.

30. Lluís BORAU I BARBO, *Inventari dels manuscrits musicals n° 1 al 1000*, Barcelona, 2000 (treball inèdit).

rresponent als primers mil manuscrits musicals del període 1700-1900. Aquest encara no ha estat posat a l'abast de la comunitat investigadora a l'espera d'una última revisió final.

L'accés a la documentació

Tenim constància que l'accés a la documentació no és igual de fàcil o correcte en tots els arxius parroquials ni es treballa en la mateixa direcció. Hi ha intervencions sobre fons d'arxius parroquials que han estat orientats cap a la unificació de criteris tant en la vessant de la conservació arribant a la gestió per una sola institució com en el vessant d'accés a la consulta.³¹ Hi ha arxius parroquials que, després de la seva gestió durant anys a la parròquia, són traslladats a una altra institució per a una millor conservació bo i integrant-se en els criteris que regeixen la institució receptora. Hi ha arxius parroquials que han continuat una política de conservació i accés personalitzada seguint els criteris generals que marquen la Direcció General d'Arxius i l'Associació d'Arxivers Eclesiàstics. L'Arxiu de Santa Maria del Pi entra dintre d'aquest últim grup.³²

La deficient activitat pressupostària de la institució ha jugat en moltes ocasions un paper important en condicionar les intervencions en aquest camp. Primer hem optat per assegurar una consulta fàcil i àgil de la documentació en general als usuaris que ens visiten.

És obvi que no ha estat possible actuar sobre tot el fons alhora. Així que optàrem, després de les primeres mesures sumàries, per intervenir en aquelles seccions on hem dissenyat eines de control i consulta.

Així, en començar la tasca de regest del fons notarial, es comprovà que la sèrie de documentació notarial en pergamí doblegada no es podia conservar relligada, com havia estat fins ara, en els tres volums on estaven repartits els 457 pergamins de la citada sèrie. Aquestes unitats documentals estaven patint malformacions, estries i talls. Seguint els criteris de la senyoreta Tana, del servei de restauració de la Biblioteca de la Universitat de Barcelona, els pergamins foren deslligats, separats i planxats. S'anotà l'ordre originari de relligat que presentaven els volums i es guardaren les portades en pergamí com a indicació de l'estat de conservació originari. Aquest pas fou fet a indicació de mossèn Martí Bonet, responsable de l'Arxiu Diocesà de Barcelona. La digitalització en alta resolució d'aquest fons ha permès que l'investigador pugui consultar el fons sense haver de demanar l'original i, d'aquesta forma, preservant-lo.

Quan ens endinsàrem en l'inventari i la catalogació del fons musical manuscrit, demanàrem l'ajuda de la senyora Rosa Prats, llicenciada en informàtica per la Universitat Politècnica de Catalunya perquè ens dissenyés un programa in-

31. Al País Basc i, en concret, a Biscaia, s'està treballant en la concentració, la conservació i l'accés a consulta dels fons parroquials de Bilbao. Vegeu A. BARROSO ARAHUETES, «El Servicio Diocesano de Archivos: hacia la creación de un sistema de gestión integral de archivos en al diócesis de Bilbao», *Lligall* (AAC, Barcelona), 19 (2002), pàg. 143-163.

32. L'actual equip arxiver del Pi ha sostingut sempre que la documentació, mentre sigui possible, romanguí en el centre documental d'origen.

formàtic específic. En aquest programa s'inclou la captació digital dels documents que permet preservar el fons d'un ús molt continuat de consulta.³³

Conclusions

La idea inicial de l'equip arxiver de Santa Maria del Pi era aconseguir en un principi un quadre de classificació vàlid que resumís el contingut de tot el fons documental de la institució i que, a més, servís de guia per als investigadors que arribessin a la nostra institució. Creiem que aquest primer objectiu l'aconseguírem amb cert èxit.

El segon objectiu de l'equip arxiver era aconseguir uns instruments de descripció adients i útils per a la comunitat investigadora. Els investigadors contemporanis de l'època 1808-1868 podran fer un bon ús d'aquestes eines arxivístiques. No hem acabat en aquest camp. Continuem millorant els instruments descriptius, com ara els inventaris de documentació notarial, el catàleg del fons musical manuscrit i imprès, etc. Tots aquests instruments encara no els podem donar com a definitius. Hem de continuar en la línia d'aconseguir subvencions i convenis com ara el subscrit, per exemple, amb la Universitat Autònoma de Barcelona per assolir l'objectiu final marcat: tenir uns instruments de descripció que serveixin per a tota la comunitat investigadora, inclosa la que treballa en el marc cronològic 1808-1868.

El tercer objectiu, donar a conèixer el fons documental d'una forma completa i transparent a través d'una bona política de difusió, està en vies de realització. Hi ha seccions com ara la musical que ja hem aconseguit que una part dels investigadors la demani, la consulti i li tregui el profit adient. Però encara queda molt per fer. Hi ha seccions com la de *Comunitat* on tenim sèries interessants com ara "Plets", "Censos", etc., que són les grans desconegudes per als investigadors. No es consulten, no s'analitzen, no es valora la informació que poden arribar a aportar. Encara ens queda molt per recórrer.

Esperem que amb aquest treball haurem fet un pas més per difondre el fons documental que podem oferir des del Pi. Si hem fet descobrir als investigadors contemporanis del període 1808-1868 noves vies d'investigació a través del nostre fons, haurem complert part dels nostres objectius.

33. L'any 2000, la senyora Rosa Prats havia de presentar una tesina de final de carrera per a l'obtenció del títol d'Enginyeria Informàtica i optà per presentar un programa específic de gestió integral d'arxiu parroquial. En connectar amb el nostre centre per a desenvolupar les seves idees es veié com a molt correcta la possibilitat que l'estudiant realitzés el seu treball per a aconseguir el títol universitari i, al mateix temps, l'Arxiu rebés un benefici per a la seva documentació que no portaria despeses addicionals a la parròquia.

Annex. Quadre de classificació de l'Arxiu de Santa Maria del Pi

1. Comunitat

1.1. Documentació administrativa antiga

(Béns de la Comunitat)

- 1.1.1. Censos (1300-1900)
- 1.1.2. Rebuts de Censos (1300-1900)
- 1.1.3. Albarans de Censos (1400-1800)
- 1.1.4. Comptes i Llevadors de Rendes (1431-1855)
- 1.1.5. Llibres de Caixa (1563-1936)
- 1.1.6. Dipòsits Llibres de Caixa (1641-1882)
- 1.1.7. Banc o Taula de la Comunitat (1434-1776)
 - Lligall de Notificacions de la Taula
- 1.1.8. Procurador d'Herències (1606-1888)
 - Correspondència al Procurador (da)
 - Rebuts de la procuradoria (1529-1764)
- 1.1.9. Pagaments (1404-1894)
- 1.1.10. Propietats-Cases i Patrimoni (1400-1900)
- 1.1.11. Fons patrimonials de llegats i marmessories (da)
- 1.1.12. Capbreus (da)

1.2. Documentació administrativa moderna

(Administració i comptabilitat)

- 1.2.1. Rebuts i Justificants (1970-1995)
- 1.2.2. Factures (1939-1995)
- 1.2.3. Col·lectes Arxiprestats (1981-1995)
- 1.2.4. Llibres de Caixa (1977-1995)
- 1.2.5. Consell Pastoral (1970-1995)

1.3. Determinacions de la comunitat (1379-1936)

(En forma de registre continu, 1527-1936)

- 1.3.1. Reglaments de la Comunitat (s. XIX-XX)

1.4. Rectorats

(Totes les activitats parroquials i de la comunitat / pastoral / associacions / grups / institucions)

- 1.4.1. Mn Salvador Codina (1939-1965)
- 1.4.2. Mn Lliberat Xuriach (1965-1973)
 - Mn Josep Campo (1973-1991)
 - Mn Josep Mª Vidal (1991-2003)
 - Mn Gaietà Casacuberta (2003-...)

1.5. Infermeria de la comunitat

- 1.5.1. Comptes de la infermeria (1675-1935)
 - Rebuts de les consultes mèdiques i subsidis abonats als preveres malalts (da)
- 1.5.3. Enterraments (1700-1900)
- 1.5.4. Censos i Llevadors de la infermeria (1700-1800)
- 1.5.5. Actes i Determinacions Infermeria (1747-1928)
- 1.5.6. Inventari de Béns (1916-1927)

1.6. Plets i processos (1400-1800)

2. Obra

- 2.1. **Llibres d'obra (1443-1964)**
- 2.2. **Censos i llevadors d'obra (1400-1900)**
- 2.3. **Comptes d'obra (1573-1841)**
- 2.4. **Llibre negre (segles XIV-XVI)**
- 2.5. **Reglaments d'obra (segles XIX-XX)**
- 2.6. **Actes junta d'obra (1693-1980)**
- 2.7. **Plets de l'obra contra tercers (1600-1874)**
- 2.8. **Capbreu d'obra**

3. Registre parroquial

- 3.1. **Esborralls d'òbits (1372-1944)**
- 3.2. **Òbits (1545-1898)**
- 3.3. **Expedients matrimonials (1590-1997)**
- 3.4. **Baptismes (1522-1566/1822-1824/1874-1924/1930-1936/1939-1995)
(sèrie més afectada per la guerra civil)**
- 3.5. **Confirmacions (1769-1995)**
- 3.6. **Llibretes de comunió pasqual (1693-1832)
(per carrers, cases i noms habitants)**

4. Culte

- 4.1. **Distribucions de culte (1467-1935)**
- 4.2. **Misses (1492-1995)**
- 4.3. **Beneficis (da)**
 - 4.3.1. Fundacions
 - 4.3.2. Patrons
 - 4.3.3. Altars
 - 4.3.4. Beneficiats
 - a. Ingrés a la Comunitat
 - b. Renúncies
 - c. Certificats Mèdics
- 4.4. **Aniversaris/Fundacions/Causes pies/ Marmessoris (da)**

5. Plat dels Pobres Vergonyants

- 5.1. **Pobres registres o quaderns lliurament almoïna
(1401-segle XIX)**
- 5.2. **Pobres comptes (1300-1995)**
- 5.3. **Pobres censos (1500-1800)**
 - 5.3.1. Capbreus i Speculums (segle XIV-1707)
- 5.4. **Pobres llevadors (1500-1793)**
- 5.5. **Plets (1500-1700)**
- 5.6. **Pobres causes pies (da)**
- 5.7. **Pobres estudis (da)**
- 5.8. **Documentació moderna (1975-2002)**
 - 5.8.1. Correspondència
 - 5.8.2. Estatuts
 - 5.8.3. Actes de la Junta
 - 5.8.4. Memòries
 - 5.8.5. Tresoreria
 - a. Comptes
 - b. Balanços

6. **Arxiconfraria de la Sang** (fons apartat de consulta)³⁴
 - 6.1. ***Arxiconfraria de la sang de Barcelona***
 - 6.1.1. Documentació parcial de l'Arxiconfraria
 - 6.1.2. Confraria Mare de Déu dels Desemparats (secció de l'Arxiconfraria)
 - 6.2. ***Arxiconfraria de la sang de Sabadell***
 - 6.3. ***Altres arxiconfraries de la sang al territori català***
7. **Confraries**
 - 7.1. ***Dels revenedors (1675-1905)***
 - 7.2. ***De la Santa Espina (1628-1787)***
 - 7.3. ***De Sant Libori (1676-1893)***
 - 7.4. ***Del Roser (1766-1936)***
 - 7.5. ***De Minerva (1790-1936)***
8. **Documentació notarial**
 - 8.1. ***Testaments (1400-1800)***
 - 8.2. ***Capítols matrimonials (1400-1800)***
 - 8.3. ***Pergamins***
 - 8.3.1. (A) Pergamins planxats (1238-1879)
 - 8.3.2. (B) Pergamins relligats (1180-1600)
9. **Documentació musical**
 - 9.1. ***Còpies manuscrites (segles XVII-XX)***
 - 9.2. ***Còpies impreses (segles XIX-XX)***
 - 9.3. ***Llibres de cor***
 - 9.4. ***Miscel·lània documental per a la història de la capella de música***
10. **Col·leccions factícies**
 - 10.1. ***Goigs***
 - 10.2. ***Llibres litúrgics i de pregària***
 - 10.1.1. Missals 1743-Abolició ritus romà
 - 10.1.2. Breviaris / llibres d'hores / leccionaris i altres
 - 10.3. ***Fons de Santa Joaquina Vedruna***
 - 10.4. ***Fons de Sant Josep Oriol***
 - 10.4.1. Biografies
 - 10.4.2. Processos de beatificació
 - 10.4.3. Correspondència amb Roma
 - 10.4.4. Actes de beatificació i canonització
 - 10.4.5. Rebutis festes de beatificació del sant
 - 10.4.6. Llibres de Comptes despeses canonització
 - 10.4.7. Revista de Sant Josep Oriol
 - 10.4.8. Col·lecció de goigs de Sant Josep Oriol
 - 10.4.9. Bibliografia i estudis relacionats amb el sant
 - 10.4.10. Recopilació de les benedictines sobre el sant
11. **Documentació gràfica i oral**
 - 11.1. ***Documentació fotogràfica***
 - 11.1.1. Col·lecció fotogràfica antiga (1920-1939)

34. El fons recuperat de l'Arxiconfraria no està inclòs en el quadre vigent. La documentació d'aquesta secció es troba fora de consulta al públic fins al seu inventari i la revisió definitiva encetada ja en aquest any 2004.

- 11.1.2. Col·lecció fotogràfica moderna (1939-2000)
- 11.1.3. Col·lecció negatius fotogràfics (1939-2000)
- 11.1.3. Col·lecció diapositives (da)
- 11.2. **Documentació visual**
 - 11.2.1. Col·lecció pel·lícules en nitrat
 - 11.2.2. Col·lecció pel·lícules en vídeo
- 11.3. **Documentació oral**
 - 11.3.1. Col·lecció gravacions en casset (1980-1999)
 - 11.3.2. Col·lecció gravacions en CD (2000-2002)
- 12. **Biblioteca auxiliar**
 - 12.1. **Volums d'estampa (segles XVII-XVIII)**
 - 12.2. **Biblioteca antiga (segles XIX-XX)**
 - 12.3. **Biblioteca moderna (segles XX-XXI)**